

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره دوم - سال سوم
۱۳۶۵-۱۳۶۶

۷۴۸

شماره ترتیب چاپ ۱۳۴۱

شماره دفتر ثبت ۴۰۳

شماره ۲۸۶۷۲

تاریخ ۱۳۶۵/۷/۲۷

برادرگرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه مربوط به موافقتنامه حمل و نقل هوائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره که بنا به پیشنهاد شماره ۷۴۰۳/۱۱ مورخ ۶۳/۶/۸ وزارت راه و ترابری و تأیید شماره ۵۲۱/۲۹۲/۱۲/۶۵۱۶ مورخ ۱۳۶۵/۶/۱۰ وزارت امور خارجه در جلسه مورخ ۱۳۶۵/۷/۱۶ هیات وزیران به تصویب رسیده است، به پیوست تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد.

میرحسین موسوی

نخست وزیر

با عنایت به همکاریهای نزدیک جمهوری دموکراتیک خلق کره با جمهوری اسلامی ایران و همچنین گسترش همکاریهای اقتصادی بین دو کشور و در اجرای اصل ۷۷ قانون اساسی، لایحه زیر تقدیم می گردد.

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل هوائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره مشتمل بر یک مقدمه و نوزده ماده و یک ضمیمه بشرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

وزیر امور ترابری

وزیر امور خارجه

نخست وزیر

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره با تمایل به انعقاد موافقتنامه‌ای بمنظور تاسیس و بکارانداختن سرویس‌های هوایی بین سرزمینهای خود و ماوراء این سرزمین‌ها نسبت به مواد زیر موافقت نمودند.

ماده ۱ - تعاریف

بجز در مواردی که فحوائی عبارت معنی دیگری را ایجاد نماید از لحاظ این موافقتنامه.
الف - عبارت "مقامات هواپیمائی" در مورد دولت جمهوری اسلامی ایران اطلاق میشود به "سازمان هواپیمائی کشوری" و هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان و یا وظایف مشابه آن باشد و در مورد دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره به "اداره هواپیمائی کشوری جمهوری دموکراتیک خلق کره" و هر مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن "اداره" یا وظایف مشابه آن باشد.

ب - عبارت "شرکت هواپیمائی تعیین شده" اطلاق میشود به یک شرکت هواپیمائی که بموجب ماده ۳ موافقتنامه حاضر تعیین شده و اجازه فعالیت یافته باشد.

ج - عبارت "ظرفیت" در مورد یک هواپیما اطلاق میشود به میزان بارگیری مؤثر هواپیما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و عبارت "ظرفیت" در مورد "سرویس موافقت شده" اطلاق میشود به ظرفیت هواپیما در چنین سرویسی ضربدر دفعات پرواز چنین هواپیمائی زمان معین و در تمام یا قسمتی از مسیر.

د - عبارت "سرزمین" در مورد یک دولت اطلاق میشود به مناطق خاکی و آبهای سرزمینی مجاور آن که تحت حاکمیت و سلطه آن دولت است.

ه - عبارت "سرویس هوائی" - "سرویس هوائی بین المللی" - "شرکت هواپیمائی" و "توقف بمنظورهای غیرترافیک" بترتیب دارای همان معانی است که در

ماده ۹۶ کنوانسیون بین المللی هواپیمائی کشوری منعقد در شیکاگو در هفتم دسامبر ۱۹۴۴ به این عبارت داده شده است.

تفاهم حاصل است که عناوین مواد این موافقتنامه معانی هیچیک از مقررات آنرا

بنحوی از انحاء محدود نمیکند یا توسعه نمیدهد .

ماده ۲ - حقوق ترافیک .

۱ - هریک از طرفین متعاقد ، حقوق تصریح شده در موافقتنامه حاضر را بمنظور تاسیس سرویسهای هواپیمائی بین المللی منظم بوسیله شرکت هواپیمائی تعیین شده طرف متعاقد دیگر بشرح ذیل بطرف متعاقد دیگر اعطاء مینماید .

الف - پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاقد دیگر .

ب - توقف در سرزمین مذکور بمنظورهای غیر بازرگانی .

ج - توقف در سرزمین مذکور در نقاطی که برای آن مسیر در جدول مسیر (پیوست به موافقتنامه حاضر) بمنظور پیاده و سوار کردن مسافر و بار و پست در ترافیک بین المللی مشخص گردیده است .

۲ - هیچیک از مفاد موافقتنامه حاضر بنحوی تلقی نخواهد شد که در نتیجه شرکت هواپیمائی یکی از طرفین متعاقد محق باشد در سرزمین طرف متعاقد دیگر درقبال مزد یا کرایه مسافر و بار و پست به مقصد نقطه دیگری در سرزمین طرف متعاقد دیگر حمل کند .

۳ - در مناطق جنگی یا تحت اشغال نظامی یا در مناطقی که این عملیات در جریان است ، انجام این قبیل سرویسها منوط بتصویب مقامات صالح نظامی خواهد بود .

ماده ۳ - تعیین و اجازه .

۱ - هریک از طرفین متعاقد حق دارد یک شرکت هواپیمائی را برای انجام سرویسهای مورد توافق در مسیرهای مشخصه تعیین و مراتب را کتبا بطرف متعاقد دیگر اعلام نماید .

۲ - پس از دریافت اعلامیه تعیین - طرف متعاقد دیگر - با رعایت مفاد بندهای (۳) و (۴) ماده حاضر به شرکت هواپیمائی تعیین شده بدون تاخیر اجازات مربوطه را اعطاء خواهد نمود .

۳ - مقامات هواپیمائی یک طرف متعاقد میتوانند از شرکتی که توسط طرف متعاقد دیگر تعیین شده بخواهند که مقامات مزبور را قانع سازد که شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی که معمولاً برای انجام سرویسهای هواپیمائی بین المللی توسط مقامات مزبور بر اساس مقررات کنوانسیون بین المللی هواپیمائی کشوری شیکاگو مورخ هفتم دسامبر ۱۹۴۴ اعمال میگردد ، حائز میباشد .

۴ - هریک از طرفین متعاقد حق دارد در هر مورد که قانع نشده باشد که مالکیت و کنترل شرکت هواپیمائی مربوطه در دست طرف متعاقد یا اتباع طرف متعاقدی است که

شرکت مزبور را تعیین نموده، از اعطای اجازه بهره‌برداری موضوع بند (۲) ماده حاضر امتناع ورزد و یا هر شرطی که برای اعمال حقوق مشخصه در ماده ۲ موافقتنامه حاضر توسط آن شرکت هواپیمائی تعیین شده لازم بداند، تحمیل نماید.

ماده ۴ - تعلیق و لغو .

۱ - هریک از طرفین متعاهد حق دارد در موارد مشروحه ذیل ، اجازه بهره‌برداری صادره را لغو یا استفاده از حقوق مشخصه در ماده ۲ موافقتنامه حاضر را در مورد شرکتی که توسط طرف متعاهد دیگر تعیین گردیده معلق نماید یا هر شرطی را که ممکن است برای استفاده از این حقوق لازم باشد، تحمیل نماید .

الف - در موردی که قانع نشده باشد مالکیت و کنترل آن شرکت هواپیمائی در دست طرف متعاهد یا اتباع طرف متعاهدی است که شرکت مذکور را تعیین نموده .

ب - در موردی که شرکت هواپیمائی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعاهدی را که این حقوق را اعطاء نموده است ، رعایت نکند .

ج - در موردی که شرکت هواپیمائی مذکور به‌رهنحوی از انحاء عملیات بهره‌برداری را برخلاف مقررات موافقتنامه حاضر انجام دهد .

۲ - جز در مواردی که لغو، تعلیق یا تحمیل شرایط مذکور در بند (۱) ماده حاضر بصورت فوری برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین و یا مقررات لازم باشد، اعمال این حق فقط پس از مشاوره با طرف متعاهد دیگر انجام خواهد گرفت .

ماده ۵ - شمول قوانین و مقررات .

۱ - قوانین و مقررات یک طرف متعاهد ناظر به ورود و خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارند یا ناظر به عملیات هوانوردی چنین هواپیماهایی حین پرواز بر فراز یا در داخل سرزمین طرف متعاهد مذکور میباشند، نسبت به هواپیماهایی شرکت هواپیمائی تعیین شده طرف متعاهد دیگر مجری خواهد بود .

۲ - قوانین و مقررات یک طرف متعاهد که در سرزمین خود ناظر به ورود و خروج و اقامت مسافرین و کارکنان و بار یا پست هواپیما از قبیل تشریفات ورود و خروج و مهاجرت است و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی در مورد مسافرین و کارکنان و بار و پست حمل شده توسط هواپیمای شرکت هواپیمائی تعیین شده طرف متعاهد دیگر در زمانی که در سرزمین مذکور باشد، اعمال خواهد شد .

۳- هریک از طرفین متعاهد نسخه‌هایی از قوانین و مقررات مربوطه مندرج در این ماده را بنا بر تقاضا ، در اختیار طرف متعاهد دیگر خواهد گذاشت .

ماده ۶- معافیت از حقوق گمرکی و سایر عوارض .

۱- هواپیماهای شرکت تعیین شده یک طرف متعاهد که در سرویسهای بین‌المللی پرواز مینمایند و همچنین مواد سوخت و روغن موتور و سایر مواد مصرفی فنی و وسایل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خواروبار موجود در هواپیماهای شرکت هواپیمایی یک طرف متعاهد که مجاز به استفاده از مسیرها و سرویسهای موضوع موافقتنامه حاضر می‌باشند ، بهنگام ورود و خروج از سرزمین طرف متعاهد دیگر براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و هزینه‌های بازرسی و سایر حقوق و مالیاتهای ملی معاف خواهد بود ، حتی اگر مواد مذکور زمانی به مصرف برسد که این هواپیماها بر فراز آن سرزمین در پرواز باشند .

۲- سوخت و روغن موتور و مواد مصرفی فنی و وسایل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خوار و بار وارد شده به سرزمین یک طرف متعاهد توسط طرف متعاهد دیگر یا اتباع او که صرفاً بمنظور استفاده در هواپیمای طرف متعاهد اخیر الذکر می‌باشد ، براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و هزینه‌های بازرسی و سایر حقوق و مالیاتهای ملی معاف خواهد بود .

۳- سوخت و روغن موتور و مواد مصرفی فنی و وسایل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خوار و بار که در سرزمین یک طرف متعاهد بار هواپیمای شرکت هواپیمایی یک طرف متعاهد میشود و در سرویسهای بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد ، براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و مالیات و هزینه‌های بازرسی و سایر حقوق و مالیاتهای ملی معاف خواهد بود .

۴- لوازم جاری هوانوردی و همچنین مواد و لوازم نگاهداری شده در هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده هریک از طرفین متعاهد ، تنها با موافقت مقامات گمرکی در سرزمین طرف متعاهد دیگر قابل تخلیه است . در اینصورت میتوان این مواد را تا زمانی که طبق مقررات گمرکی مجدداً صادر شود و یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود ، تحت نظارت مقامات نامبرده قرار داد .

ماده ۷- تسهیلات و عوارض فرودگاه .

هریک از طرفین متعاهد میتواند برای استفاده از فرودگاهها و سایر تسهیلات تحت

کنترل خود عوارض عادلانه و مناسبی را وضع نموده یا اجازه وضع آن را بدهد. مع هذا هر یک از طرفین متعاقد موافقت دارد که این عوارض از آنچه هواپیمای ملی آن طرف متعاقد با هواپیمای کشورهای ثالث که در سرویسهای مشابه بین المللی تردد میکنند و برای استفاده از این فرودگاهها و تسهیلات می پردازند، تجاوز نکند.

میزان این عوارض در صورت درخواست مقامات هواپیمائی طرف متعاقد مقابل با اطلاع آنان رسانیده خواهد شد.

ماده ۸ - مقررات ظرفیت و تصویب برنامه های پرواز.

۱ - شرکت های هواپیمائی تعیین شده بوسیله طرفین متعاقد از رفتار عادلانه و متساوی برخوردار خواهند شد تا بتوانند برای انجام سرویسهای توافق شده در مسیرهای مشخص از فرصت های متساوی بهره مند باشند.

۲ - در انجام سرویسهای مورد توافق، شرکت هواپیمائی تعیین شده هر یک از طرفین متعاقد منافع شرکت هواپیمائی طرف متعاقد دیگر را منظور نظر خواهند داشت تا من غیر حق در سرویسهای طرف دیگر در تمامی یا قسمتی از همان مسیرها اثر نامطلوب ایجاد نشود.

۳ - هدف اصلی سرویسهای مورد توافق که توسط شرکت هواپیمائی تعیین شده یک طرف متعاقد انجام میشود، تامین ظرفیت کافی با ضریب بار مناسب است. برای رفع نیازمندیهای حمل مسافر و بار و پست جاری و آنچه برای آینده مناسب قابل پیش بینی باشد، بین سرزمین طرف متعاقد تعیین کننده شرکت هواپیمائی و سرزمین طرف متعاقد دیگر.

۴ - با رعایت اصول مشروحه در بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده، شرکت هواپیمائی تعیین شده یک طرف متعاقد همچنین میتواند ظرفیتی را برای نیازمندیهای ترافیک بین سرزمینهای کشورهای ثالث مندرج در جدول مسیرها ضمیمه موافقت نامه حاضر و سرزمین طرف متعاقد دیگر، تامین نماید.

۵ - ظرفیتی که عرضه میشود از جمله تعداد سرویسها و نوع هواپیمای مورد استفاده شرکت های هواپیمائی تعیین شده طرفین متعاقد در سرویسهای مورد توافق بر اساس توصیه شرکت های هواپیمائی تعیین شده مورد موافقت مقامات هواپیمائی قرار خواهد گرفت.

شرکت های هواپیمائی تعیین شده چنین توصیه ای را پس از شور بین خود و رعایت اصول بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده بعمل خواهند آورد.

۶- در صورت عدم توافق بین شرکتهای هواپیمائی تعیین شده طرفین متعاهد ، مسائل مشروحه در بند ۵ فوق از طریق توافق بین مقامات هواپیمائی طرفین متعاهد حل و فصل خواهد گردید . تا زمانی که این توافق حاصل نگردیده ، ظرفیت عرضه شده توسط شرکتهای هواپیمائی تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند .

۷- شرکت هواپیمائی تعیین شده هریک از طرفین متعاهد حداقل سی روز قبل از شروع سرویس در مسیرهای مشخصه برنامههای پرواز را به مقامات هواپیمائی طرف متعاهد دیگر برای تصویب تسلیم خواهند نمود و در مورد تغییرات بعدی نیز از همین قرار عمل خواهد شد . این محدودیت زمانی را میتوان در موارد خاص با تصویب مقامات نامبرده کاهش داد .

ماده ۹- شناسائی گواهینامهها و پروانهها .

گواهینامههای قابلیت پرواز و گواهینامههای صلاحیت و پروانههایی که توسط یک طرف متعاهد صادر شده یا اعتبار یافته و هنوز به قوت خود باقی باشد ، توسط طرف متعاهد دیگر برای بهره برداری مسیرها و سرویسهای موضوع موافقتنامه حاضر معتبر شناخته خواهد شد . مشروط بر آنکه شرایط صدور یا معتبر ساختن این گواهینامهها و پروانهها مسأله یا بیش از حداقل استانداردهای فعلی یا آتی باشد که بموجب کنوانسیون بین المللی هواپیمائی کشوری منعقد شده در شیکاگو در هفتم دسامبر ۱۹۴۴ وضع شده یا خواهد شد . در هر حال هریک از طرفین متعاهد این حق را برای خود محفوظ میدارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از شناسائی گواهینامه صلاحیت و پروانههایی که بنام اتباع او توسط طرف متعاهد دیگر یا هر دولت دیگری صادر شده باشد ، خودداری نماید .

ماده ۱۰- نمایندگی .

شرکت هواپیمائی تعیین شده یک طرف متعاهد حق داشتن نمایندگی خود را در سرزمین طرف متعاهد دیگر دارا می باشد .

تعداد کارکنان هر نمایندگی با توافق شرکتهای هواپیمائی تعیین شده طرفین متعاهد معین گردیده و به تصویب مقامات هواپیمائی طرفین خواهد رسید . کارکنان هر نمایندگی قوانین و مقررات لازم الاجراء در کشور طرف متعاهدی را که دفتر نمایندگی در آن واقع است ، رعایت خواهند نمود .

در صورت تعیین نماینده کل یا نماینده کل فروش ، این نماینده باید شرکت هواپیمائی تعیین شده طرف متعاهد دیگر باشد . مگر آنکه بین دو شرکت هواپیمائی تعیین شده

بنحو دیگری توافق شده باشد .

ماده ۱۱ - تعرفه‌های حمل و نقل هوایی .

۱ - نرخ‌های مورد اجرا توسط شرکتهای هواپیمائی طرفین متعاقد در سرویس‌های مورد توافق ، در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به کلیه عوامل مربوطه از جمله هزینه بهره‌برداری و سود معقول و خصوصیات سرویس و نرخهای شرکتهای هواپیمائی دیگر که در تمام یا قسمتی از همان مسیرها سرویس‌های برنامه‌ای انجام میدهند ، وضع می‌گردد .

۲ - نرخ‌های موضوع بند یک این ماده بین شرکتهای هواپیمائی تعیین شده طرفین متعاقد با در نظر گرفتن نرخ‌های مربوطه که در سرویسهای بین‌المللی مورد عمل می‌باشد ، مورد توافق قرار خواهد گرفت .

۳ - نرخهایی که بدین ترتیب مورد توافق قرار میگیرد ، لااقل شصت روز قبل از تاریخ پیشینهادی اجرا برای تصویب به مقامات هواپیمائی طرفین متعاقد تسلیم خواهد گردید . این محدودیت زمانی بشرط موافقت مقامات مذکور قابل کاهش است .

۴ - در صورتی که شرکتهای هواپیمائی طرفین متعاقد نتوانند درباره نرخ‌های قابل اجرا به توافق برسند و یا در صورتی که یک طرف متعاقد شرکت هواپیمائی خود را بمنظور انجام سرویس‌های مورد توافق تعیین ننموده باشد و یا چنانچه در فاصله سی روز اول از دوره شصت روزه موضوع بند ۳ ماده حاضر ، مقامات هواپیمائی یک طرف متعاقد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخ‌های توافق شده بین شرکتهای هواپیمائی طرفین متعاقد به مقامات هواپیمائی طرف متعاقد دیگر اعلام دارد ، مقامات هواپیمائی طرفین متعاقد اکتضام خواهند نمود در مورد نرخ‌های مناسب به توافق برسند . ولی در هر حال هیچ نرخ قبل از تصویب مقامات هواپیمائی طرفین متعاقد بموقع اجرا در نخواهد آمد .

۵ - نرخ‌های تعیین شده بموجب ماده حاضر تا زمانی که نرخ‌های جدید بموجب مفاد این ماده جانشین آنها نشده باشد ، بقوت خود باقی خواهد ماند .

ماده ۱۲ - انتقال وجوه .

انتقال وجوه دریافتی توسط شرکتهای هواپیمائی تعیین شده طرفین متعاقد بموجب مقررات ارزی مورد عمل در دو کشور انجام خواهد شد . چنانچه نظام پرداخت‌های بین طرفین متعاقد بموجب موافقت‌نامه خاصی تعیین شده باشد ، مفاد موافقت‌نامه مذکور در این خصوص حاکم خواهد بود . طرفین کلیه مساعی خود را جهت تسهیل انتقال چنین وجوهی مبذول خواهند داشت .

ماده ۱۳ - تسلیم آمار .

مقامات هواپیمائی هریک از طرفین متعاهد اطلاعات و آمار مربوط به ترافیک حمل شده در سرویس‌های مورد توافق توسط شرکت هواپیمائی تعیین شده خود را بسوی سرزمین طرف متعاهد دیگر یا از آن سرزمین را به قسمی که معمولاً توسط شرکت هواپیمائی تعیین شده برای مقامات هواپیمائی ملی خود تهیه می‌گردد ، بنا بر تقاضا در اختیار مقامات طرف متعاهد دیگر قرار خواهد داد . کلیه اطلاعات اضافی مورد درخواست مقامات هواپیمائی یک طرف متعاهد از طرف متعاهد دیگر در صورت تقاضا مورد شور و توافق بین طرفین متعاهد قرار خواهد گرفت .

ماده ۱۴ - مشاورات و اصلاحات .

۱ - هریک از طرفین متعاهد یا مقامات هواپیمائی آن میتواند در هر زمان از طرف متعاهد دیگر یا مقامات هواپیمائی او تقاضای مشاوره نماید .
۲ - مشاوره مورد تقاضای یک طرف متعاهد یا مقامات هواپیمائی او در فاصله شصت روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد .
۳ - هر نوع اصلاح در موافقتنامه حاضر پس از آنکه طرفین متعاهد انجام تشریفات قانونی مربوط به انعقاد و لازم الاجراء شدن موافقتنامه‌های بین المللی را به یکدیگر اطلاع داده باشند ، لازم الاجراء خواهد شد .
۴ - اصلاحات وارده بر جدول مسیر ضمیمه موافقتنامه حاضر ، ممکن است تسبقاً بین مقامات هواپیمائی طرفین متعاهد مورد توافق قرار گیرد . این اصلاحات پس از تأیید از طریق تبادل یادداشت دیپلماتیک لازم الاجراء خواهد گردید .

بسم

ماده ۱۵ - حل اختلافات .

۱ - هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای موافقتنامه حاضر بین طرفین متعاهد اختلافی بروز نماید ، طرفین متعاهد در مرحله اول اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکرات حل و فصل نمایند .

۲ - چنانچه طرفین متعاهد نتوانند بموجب بند ۱ فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند ، اختلاف به یک محکمه داورى سه نفره ارجاع خواهد شد که هریک از طرفین متعاهد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده در باره داور سوم توافق خواهند نمود . هریک از طرفین متعاهد ظرف شصت روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به محکمه داورى از طریق دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد . چنانچه هریک از طرفین متعاهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند ، بینه تقاضای هریک از طرفین متعاهد رئیس شورای

سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری برحسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهند نمود مشروط براینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری از اتباع هریک از طرفین متعاقد باشد از نایب‌رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد، درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و بعنوان رئیس محکمه‌داوری عمل خواهد نمود.

۳- محکمه‌داوری آئین‌نامه کار خود را تعیین و درباره نحوه تقسیم مخارج داوری اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

۴- طرفین متعاقد تعهد مینمایند تصمیمات متخذه بموجب ماده حاضر را رعایت کنند.

ماده ۱۶ - فسخ .

هریک از طرفین متعاقد میتواند در هر موقع قصد خود را مبنی بر فسخ موافقتنامه حاضر کتبا به طرف دیگر اعلام کند. این اعلام همان زمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری خواهد رسید. در این صورت موافقتنامه دوازده ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاقد دیگر فسخ خواهد شد مگر آنکه اعلام فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفین پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاقد دیگر، اعلام فسخ چهارده روز پس از وصول آن توسط سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۷ - مطابقت با کنوانسیون‌های چندجانبه .

چنانچه کنوانسیون یا موافقتنامه چندجانبه‌ای در مورد هر دو طرف متعاقد لازم الاجرا گردد، موافقتنامه حاضر طبق مقررات ماده ۱۴ بنحوی اصلاح خواهد شد تا با مقررات چنین کنوانسیون یا موافقتنامه‌ای تطبیق نماید.

ماده ۱۸ - ثبت .

این موافقتنامه و کلیه اصلاحات وارده بر آن در سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۹ - لازم الاجرا شدن .

این موافقتنامه از تاریخ آخرین اطلاعیه هریک از طرفین به طرف دیگر از مجاری دیپلماتیک دایر براینکه اقدامات لازمه را طبق مقررات قوانین اساسی خود درباره

لازم الاجراء شدن موافقتنامه حاضر بعمل آورده است ، بموقع اجراء گذارده خواهد شد .
بنا به مراتب ، نمایندگان امضاء کننده زیر که از طرف دول متبوعه خود مجاز میباشند
موافقتنامه حاضر را که در یک مقدمه و نوزده ماده و یک ضمیمه تنظیم گردیده است ، امضاء
نمودند .

این موافقتنامه در دوشنبه در تاریخ ۲۷ مردادماه ۱۳۶۵ هجری شمسی مطابق با
۱۸ اوت ۱۹۸۶ میلادی در تهران به زبانهای فارسی ، کره ای و انگلیسی که هر سه متن
دارای اعتبار یکسان است ، تنظیم گردید . / ض

از طرف دولت جمهوری اسلامی
ایران

از طرف دولت جمهوری دموکراتیک
خلق کره

ضمیمه - مسیرها

قسمت اول .

شرکت هواپیمائی تعیین شده دولت جمهوری اسلامی ایران محق است سرویسهای
هوائی در هر دو جهت در نقاط ذیل برقرار نماید .

نقاط مبدا	نقاط واسطه	مقصد	نقاط ماوراء
ایران	یک نقطه که بعداً مشخص خواهد گردید	پیونگ یانگ	یک نقطه که بعداً مشخص خواهد شد

قسمت دوم .

شرکت هواپیمائی تعیین شده دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره محق است
سرویسهای هوائی در هر دو جهت در نقاط ذیل برقرار نماید .

نقاط مبدا	نقاط واسطه	مقصد	نقاط ماوراء
جمهوری دموکراتیک خلق کره	یک نقطه که بعداً مشخص خواهد گردید	تهران	یک نقطه که بعداً مشخص خواهد گردید